

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 192

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 25 februarie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 851 din 26 noiembrie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (9), (10) și (12) din Codul de procedură penală.....	2-6
ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
12. — Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății	6-7

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 851

din 26 noiembrie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (9), (10) și (12) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Răzvan Horațiu Radu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (9), (10) și (12) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Rudel Obreja în Dosarul nr. 2.303/1/2017/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.386D/2018.

2. La apelul nominal răspunde, pentru autorul excepției, doamna avocat Otilia Ghenici, cu delegație depusă la dosar. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului autorului excepției, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Susține că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale referitoare la obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, la dreptul la un proces echitabil, la dreptul la apărare, la egalitatea armelor, la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți și la îndeplinirea justiției. Afirmă că art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală nu prevede criterii obiective care să stea la baza dispunerii, în timpul urmăririi penale, a efectuării constatării tehnico-științifice. În ceea ce privește art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, apreciază că acesta este lipsit de claritate și previzibilitate deoarece nu definește noțiunea de „specialist” și nu face o distincție clară între situațiile în care se folosesc specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare și cele în care se folosesc specialiști din afara acestora. Invocă Decizia nr. 87 din 13 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 498 din 19 iunie 2019, și susține că oricând poate plana suspiciunea de parțialitate în ceea ce îi privește pe specialiștii care funcționează în cadrul organelor judiciare.

4. Referitor la art. 172 alin. (12) din Codul de procedură penală apreciază că acest text este neconstituțional deoarece nu mai prevede obligativitatea efectuării expertizei atunci când concluziile raportului de constatare sunt contestate. Libera apreciere în efectuarea constatării tehnico-științifice determină situația în care art. 172 alin. (12) din Codul de procedură penală intră în contradicție cu alte prevederi legale, și anume art. 374 alin. (7) din același act normativ.

5. Susține că, spre deosebire de expertiză, efectuarea unei constatări tehnico-științifice nu oferă nicio garanție inculpatului, deoarece acesta nu cunoaște obiectul, nu cunoaște întrebările la care trebuie să se răspundă, nu poate participa la efectuarea acesteia, nu poate face obiecții. Totodată, spre deosebire de expert, specialistul nu poate fi audiat de instanța

judecătorească. Astfel, dispozițiile criticate încalcă dreptul la apărare al inculpatului și principiul egalității armelor în procesul penal. În concluzie, apreciază că textul criticat este neconstituțional, solicitând admiterea excepției de neconstituționalitate.

6. Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. Invocă Decizia nr. 461 din 25 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 din 5 octombrie 2020, paragrafele 1—29, Decizia nr. 292 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 790 din 28 august 2020, paragrafele 16—24, Decizia nr. 531 din 24 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 965 din 29 noiembrie 2019, paragrafele 14—25, Decizia nr. 262 din 24 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 587 din 11 iulie 2018, Decizia nr. 729 din 21 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 16 februarie 2018. Apreciază că nu au intervenit elemente noi, care să determine reconsiderarea jurisprudenței anterior amintite.

7. Având cuvântul în replică, avocatul autorului excepției arată că un element de noutate este publicarea Deciziei nr. 87 din 13 februarie 2019, prin care Curtea a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 174 alin. (1) din Codul de procedură penală, care nu prevede aplicarea cazurilor de incompatibilitate prevăzute de art. 54 din același act normativ și în ceea ce îl privește pe specialistul care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora, care efectuează constatarea potrivit art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală, este neconstituțională.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

8. Prin Decizia penală nr. 95 din 11 iunie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 2.303/1/2017/a1.1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători a admis recursul formulat de inculpat împotriva dispoziției de respingere, ca inadmisibilă, a cererii de sesizare a Curții Constituționale, a desființat încheierea atacată și rejudecând a admis cererea de sesizare a Curții Constituționale și a dispus sesizarea acesteia cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (9), (10) și (12) din Codul de procedură penală.** Excepția a fost ridicată de Rudel Obreja în Dosarul nr. 2.303/1/2017/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători, cu ocazia soluționării apelului.

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că dispozițiile criticate nu satisfac exigențele de claritate și previzibilitate ale legii, dimpotrivă, ele instituie un sistem imprecis și imprevizibil de aplicare a acesteia, ceea ce este de natură să genereze insecuritate juridică. Apreciază că, spre deosebire de vechea reglementare — art. 112 alin. 1 din Codul de procedură penală din 1968 —, legiuitorul actual a înlocuit conjuncția „și” cu „ori”, punând semnul egalității între constatare și expertiză, deși procedurile acestora sunt diferite. Susține că legiuitorul nu a prevăzut criterii obiective în funcție

de care organul de urmărire penală să stabilească necesitatea dispunerii constatării, ceea ce poate duce la soluții arbitrare, organul de urmărire penală putând alege, în funcție de propria voință, între a dispune efectuarea unei expertize sau a unei constatări.

10. În continuare, arată că alin. (10) al art. 172 din Codul de procedură penală nu definește noțiunea de „specialist” și nu arată în ce situații constatarea se efectuează de către specialiști interni (specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare) sau de către specialiști externi. Apreciază că există o lipsă de corelare între alin. (12) al art. 172 din Codul de procedură penală și art. 374 alin. (7) teza întâi, art. 100 alin. (4) și art. 172 alin. (9) din același act normativ.

11. În ceea ce privește invocarea prevederilor art. 21 alin. (3) din Constituție susține că dispozițiile criticate nu reglementează garanții procesuale menite să asigure caracterul echitabil al procedurii. Astfel, susține că nu este prevăzut dreptul părților și al subiecților procesuali principali să fie încunoștințați despre obiectul constatării și întrebările la care specialistul trebuie să răspundă, să facă observații cu privire la aceste întrebări și să ceară modificarea sau completarea lor; nu este prevăzut dreptul părților și al subiecților procesuali principali de a fi încunoștințați și de a participa la efectuarea constatării; nu este prevăzut dreptul ca, la efectuarea constatării, să participe experți/specialiști autorizați, numiți la solicitarea părților sau subiecților procesuali principali, pentru a asigura atât dreptul la apărare, cât și acuratețea concluziilor; raportul de constatare are o structură simplificată, ce nu conține elemente esențiale, cum ar fi, spre exemplu, materialul pe baza căruia constatarea a fost efectuată, motivarea opiniilor specialistului, predări și constatări rezultate din efectuarea constatării etc.; nu este prevăzută posibilitatea audierii specialistului, la cerere sau din oficiu, dacă organul judiciar apreciază că audierea este necesară pentru lămurirea constatărilor sau concluziilor acestuia; nu este prevăzută posibilitatea formulării de obiecții la raportul de constatare; nu este prevăzută posibilitatea efectuării unui supliment de constatare ori chiar a unei noi constatări.

12. Lipsa acestor garanții procesuale se greșează pe faptul că specialistul care efectuează constatarea funcționează chiar în cadrul organelor judiciare care exercită acțiunea penală. Acest fapt pune sub semnul îndoielii imparțialitatea acestuia și a calității lucrării astfel întocmite. Cu toate acestea, dispozițiile art. 172 alin. (12) din Codul de procedură penală nu prevăd obligativitatea dispunerii expertizei când concluziile raportului de constatare sunt contestate. Arată că, pe de-o parte, specialistul este remunerat de Agenția Națională de Administrare Fiscală, iar, pe de altă parte, Ministerul Public participă activ atât la procedura de recrutare și numire a inspectorilor antifraudă în structura Direcției de combatere a fraudelor, cât și la procedura de detașare a acestora la parchete. Astfel, specialistul are o subordonare atât față de Parchet, cât și față de Agenția Națională de Administrare Fiscală.

13. Susține că dispozițiile criticate încalcă principiul egalității de arme, dreptul la apărare, principiul contradictorialității și pe cel al nemijlocirii administrării probelor. Face referire la Hotărârea din 6 mai 1985, pronunțată în Cauza *Bönisch împotriva Austriei*, Hotărârea din 18 martie 1997, pronunțată în Cauza *Mantovanelli împotriva Franței*. Apreciază că un prim argument în favoarea necesității caracterului obligatoriu al efectuării unei expertize, în condițiile în care se contestă concluziile raportului de constatare, rezultă din dispozițiile art. 374 alin. (7) din Codul de procedură penală, conform cărora „probele administrate în cursul urmăririi penale și necontestate de către părți sau de către persoana vătămată nu se readministrează în cursul cercetării judecătorești”. *Per a contrario*, este obligatorie readministrarea unei probe contestate sub aspectul temeiniciei în condițiile prevăzute în acest text de lege.

14. Or, potrivit art. 172 alin. (12) din Codul de procedură penală, inculpatul este pus în imposibilitatea practică de a obține, în urma unei solicitări formulate în faza de judecată, readministrarea/refacerea probei de către instanța de judecată în condiții de publicitate, nemijlocire și contradictorialitate. Lipsa caracterului imperativ al formulării art. 172 alin. (12) din Codul de procedură penală este în egală măsură contrară standardelor aplicabile în materia drepturilor fundamentale și în ipoteza în care organul judiciar în fața căruia se contestă raportul de constatare tehnico-științifică este un organ de urmărire penală.

15. Apreciază că prin încălcarea art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a art. 47 alin. (2) din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, implicit, sunt nesocotite și dispozițiile art. 11 alin. (1) și (2) și ale art. 20 din Constituție, ce impun aplicarea directă, obligatorie și prioritară a instrumentelor europene de protecție a drepturilor omului în dreptul național.

16. Susține că principiul egalității armelor impune ca toate părțile să aibă oportunitatea de a-și susține cauza în condiții care să nu le pună într-o poziție dezavantajoasă față de celelalte părți. Or, în speță, organul de urmărire penală nu numai că susține acuzarea, ci, prin specialistul său, produce chiar mijlocul de probă, fără ca inculpatul să poată obține administrarea unui mijloc de probă în sens contrar în apărarea sa. Mai mult, raportul de constatare se fundamentează pe acte emise de partea civilă din prezenta cauză. Prin lipsa caracterului obligatoriu al efectuării unei expertize, în situația în care partea contestă raportul de constatare tehnico-științifică, aceasta este pusă în imposibilitatea exercitării unei apărări efective, mai ales în acele cauze în care dovedirea producerii unui prejudiciu este de esența infracțiunilor imputate.

17. În continuare, apreciază că restrângerea prin dispozițiile criticate a dreptului la un proces echitabil și, în mod special, a dreptului la apărare contravine prevederilor art. 53 din Constituție, întrucât nu este necesară într-o societate democratică și nici proporțională cu scopul urmărit, riscând să aducă atingere înseși substanței acestor drepturi.

18. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători** apreciază că dispozițiile criticate respectă exigențele impuse de Legea fundamentală. Dispozițiile art. 172 alin. (12) din Codul de procedură penală nu refuză dreptul inculpatului de a contesta concluziile raportului de constatare, ci conferă organului judiciar competența de a aprecia asupra efectuării unei expertize.

19. Împrejurarea că, subsecvent constatării, efectuarea unei expertize este condiționată de aprecierea necesității sale nu este de natură a aduce atingere dreptului la apărare al părților, care pot solicita administrarea oricăror probe în apărarea lor. În mod evident, instanța de judecată nu are obligația de a adopta concluziile raportului de constatare, iar valoarea probantă a acestuia nu este prestabilită, fiind supus, potrivit art. 103 alin. (1) din Codul de procedură penală, liberei aprecieri a organelor judiciare, în urma evaluării tuturor probelor administrate în cauză, astfel că informațiile conținute în constatările tehnico-științifice nu pot crea în mod concret riscul unui abuz de procedură.

20. Așadar, ceea ce guvernează necesitatea dispunerii unei expertize sau necesitatea solicitării opiniei unui expert este principiul referitor la aflarea adevărului, consacrat de art. 5 alin. (1) din Codul de procedură penală, potrivit căruia „*Organele judiciare au obligația de a asigura, pe bază de probe, aflarea adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana suspectului sau inculpatului*”.

21. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului,

pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

22. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile avocatului prezent, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

23. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

24. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 172 alin. (9), (10) și (12) din Codul de procedură penală. Dispozițiile art. 172 alin. (12) au fost modificate prin prevederile art. II pct. 35 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016. Textele de lege criticate au următorul cuprins: „(9) Când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei, organul de urmărire penală poate dispune prin ordonanță efectuarea unei constatări.

(10) *Constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora.*

(12) *După finalizarea raportului de constatare, când organul judiciar apreciază că este necesară opinia unui expert sau când concluziile raportului de constatare sunt contestate, se poate dispune efectuarea unei expertize.”*

25. Autorul excepției apreciază că dispoziția criticată contravine prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5), potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 11 alin. (1) și (2) referitor la dreptul internațional și dreptul intern, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 21 alin. (3) potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, art. 24 alin. (1) referitor la dreptul la apărare, art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 124 alin. (2) și (3) referitor la înfăptuirea justiției și art. 148 alin. (2) referitor la integrarea în Uniunea Europeană. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 6 paragraful (1) teza întâi și ale art. 14 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, prevederile art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenție și cele ale art. 21 și art. 47 alin. (2) teza întâi din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene.

26. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat asupra constituționalității dispozițiilor de lege criticate, din aceeași perspectivă, prin numeroase decizii, de exemplu, prin Decizia nr. 112 din 28 februarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 426 din 30 mai 2019, Decizia nr. 860 din 18 decembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 156 din 27 februarie 2019, Decizia nr. 437 din 28 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 953 din 12 noiembrie 2018, Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 21 iunie 2018, Decizia nr. 461 din 25 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 900 din 5 octombrie

2020, Decizia nr. 531 din 24 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 965 din 29 noiembrie 2019, Decizia nr. 292 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 790 din 28 august 2020, Decizia nr. 262 din 24 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 587 din 11 iulie 2018, Decizia nr. 729 din 21 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 16 februarie 2018.

27. Curtea a constatat că secțiunea IX din Codul de procedură penală din 1968 reglementa materia constatărilor tehnico-științifice și a celor medico-legale, art. 112 referindu-se la folosirea unor specialiști, iar art. 115 la raportul de constatare tehnico-științifică. Potrivit dispozițiilor art. 172 alin. (10) din noul Cod de procedură penală, „*constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora*”.

28. Curtea a făcut referire la Decizia nr. 39 din 13 ianuarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 100 din 19 februarie 2009, prin care a constatat că dispozițiile cuprinse în Codul de procedură penală din 1968 ce legiferează posibilitatea organului de urmărire penală de a cere concursul unor specialiști — atunci când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt și este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei — nu sunt de natură să aducă atingere dreptului la apărare al părților, care au posibilitatea de a formula cereri în fața instanțelor judecătorești, de a administra orice probe în apărarea lor și de a exercita căile de atac prevăzute de lege. De asemenea, Curtea, observând dispozițiile art. 3 alin. (3) și (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013, a reținut că dispozițiile art. 172 din Codul de procedură penală prevăd că, în anumite cazuri, organul de urmărire penală poate solicita opinia unor specialiști care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Rapoartele de constatare întocmite de acești specialiști constituie, potrivit art. 97 alin. (2) lit. e) din Codul de procedură penală, un mijloc de probă, în condițiile în care art. 5 alin. (2) din același cod prevede că organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau a inculpatului. În plus, judecata se desfășoară de către o instanță independentă și imparțială, în condiții de publicitate, oralitate și contradictorialitate, iar judecătorul își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, verificând, evaluând și coroborând probele care nu au valoare prestabilită (Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140 din 23 februarie 2017, paragraful 22). Constatarea tehnico-științifică efectuate de către acești specialiști constituie mijloc de probă, în sensul dispozițiilor art. 172 și următoarele din Codul de procedură penală, iar acest mijloc de probă poate fi contestat de către părțile interesate, atât în cadrul procedurii în camera preliminară, prin invocarea de excepții referitoare la legalitatea și temeinicia actelor de urmărire penală, cât și în etapa judecătorească, conform dispozițiilor procesual penale referitoare la administrarea probelor (Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, precitată, paragrafele 25 și 26).

29. Curtea a reținut că, în varianta inițială a Codului de procedură penală, art. 172 se referea exclusiv la dispunerea efectuării expertizei, efectuarea constatării tehnico-științifice fiind introdusă, ulterior, prin art. 102 pct. 116 din Legea nr. 255/2013. Astfel, Curtea a constatat că, în prezent, art. 172 din Codul de procedură penală reglementează atât condițiile dispunerii efectuării expertizei, cât și pe cele ale dispunerii efectuării constatării. Potrivit art. 172 alin. (1) din Codul de procedură penală, efectuarea unei expertize se dispune când, pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză este necesară și opinia unui expert. Spre deosebire de expertiză,

constatarea se dispune de către organul de urmărire penală, potrivit art. 172 alin. (9) din același act normativ, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Expertiza poate fi efectuată de experți oficiali din laboratoare sau instituții de specialitate ori de experți independenți autorizați din țară sau din străinătate, în condițiile legii, pe când constatarea este efectuată de către un specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora. Spre deosebire de efectuarea constatării, în cazul efectuării expertizei, părțile și subiecții procesuali principali au dreptul să solicite ca la efectuarea acesteia să participe un expert recomandat de aceștia. De asemenea, dispozițiile Codului de procedură penală reglementează, de exemplu, incompatibilitatea expertului (art. 174), drepturile și obligațiile expertului (art. 175), înlocuirea expertului (art. 176), procedura efectuării expertizei (art. 177), dispoziții care nu sunt aplicabile în materia constatărilor. În ceea ce privește efectuarea constatării, Curtea observă că dispozițiile procesual penale reglementează, la art. 181¹, doar obiectul constatării și conținutul raportului de constatare.

30. Mai mult, Curtea a reținut că, deși după introducerea în Codul de procedură penală a instituției constatării legiuitorul reglementase obligația dispunerii efectuării unei expertize când concluziile raportului de constatare erau contestate, acest aspect a fost modificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18/2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art. 31 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 23 mai 2016. Astfel, în prezent nu mai subzistă obligația organului judiciar de a dispune efectuarea unei expertize când concluziile raportului de constatare sunt contestate, ci dispunerea efectuării expertizei, în acest caz, rămâne la aprecierea organului judiciar.

31. Având în vedere aceste aspecte, Curtea a reținut că efectuarea unei constatări se poate dispune numai în cursul urmăririi penale, prin ordonanță, de organul de urmărire penală, constatarea având caracter facultativ. De asemenea, Curtea a reținut că, potrivit art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală, constatările tehnico-științifice se dispun când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei. Așadar, ceea ce este specific în cazul constatării, ca mijloc de probă, este urgența, consemnarea anumitor elemente — care constituie probe în procesul penal — înainte ca acestea să dispară sau să fie distruse sub acțiunea timpului sau prin acțiunea persoanelor implicate. Prin constatare se stabilește dacă elementele de la locul faptei constituie indicii sau pot conduce la suspiciunea rezonabilă că a fost săvârșită o faptă penală.

32. Astfel, din interpretarea teleologică a reglementărilor procesual penale, Curtea a constatat că regula este aceea că — atunci când organele judiciare, în cursul urmăririi penale, au nevoie de opinia unui expert pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea unor fapte ori împrejurări ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză — se dispune efectuarea unei expertize, iar nu a unei constatări. Astfel, dispunerea efectuării constatării va fi întotdeauna excepția, aceasta putând fi realizată doar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 172 alin. (9) din Codul de procedură penală.

33. Așa fiind, prin Decizia nr. 835 din 14 decembrie 2017, mai sus citată, Curtea a reținut că dispozițiile art. 3 alin. (3) și alin. (4) lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 trebuie interpretate și aplicate prin coroborare cu dispozițiile Codului de procedură penală aplicabile în această materie,

astfel încât constatările tehnico-științifice efectuate de către inspectorii antifraudă din cadrul Direcției de combatere a fraudelor pot fi dispuse doar în cazuri de excepție, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei.

34. De asemenea, dispozițiile art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală au fost, la rândul lor, supuse controlului de constituționalitate prin raportare la prevederile art. 21 și 24 din Constituție, precum și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — invocate și în prezenta cauză — și față de critici similare.

35. Astfel, prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016, citată anterior, Curtea a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 172 alin. (10) din Codul de procedură penală. În acest sens, prin decizia menționată (paragrafele 19—22), Curtea a reținut, *mutatis mutandis*, considerentele Deciziei nr. 190 din 3 aprilie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 385 din 23 mai 2014, prin care a realizat un control de constituționalitate cu privire la prevederile art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 43/2002 privind Direcția Națională Anticorupție (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 244 din 11 aprilie 2002, aprobată cu modificări prin Legea nr. 503/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 523 din 18 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare), respingând, ca neîntemeiată, respectiva excepție. Curtea a observat că, în procesul deliberării, judecătorul verifică și evaluează materialul probator și își fundamentează soluția pe întregul probatoriu administrat în cauză, prin coroborarea și aprecierea probelor, iar nu prin raportarea exclusivă la constatările tehnico-științifice întocmite de specialiștii prevăzuți de textele de lege criticate, astfel că informațiile conținute în constatările tehnico-științifice nu pot crea, în mod concret, riscul unui abuz de procedură.

36. Totodată, Curtea a constatat — prin Decizia nr. 190 din 3 aprilie 2014, citată anterior — că desfășurarea activității acestor specialiști sub directa conducere, supraveghere și sub controlul nemijlocit al procurorilor nu echivalează cu lipsa de obiectivitate sau de imparțialitate a acestora. Pe de altă parte, soluția legislativă este firească, de vreme ce procurorul supraveghează întreaga urmărire penală (Decizia nr. 133 din 7 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 12 aprilie 2013, și Decizia nr. 242 din 21 mai 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 415 din 9 iulie 2013).

37. În fine, așa cum a reținut Curtea prin Decizia nr. 791 din 15 decembrie 2016 (paragraful 26), constatările tehnico-științifice efectuate de către specialiștii care funcționează în cadrul organelor judiciare constituie mijloc de probă, în sensul dispozițiilor art. 172 și următoarele din Codul de procedură penală, iar acest mijloc de probă poate fi contestat de către părțile interesate, atât în cadrul procedurii în camera preliminară, prin invocarea de excepții referitoare la legalitatea și temeinicia actelor de urmărire penală, cât și în etapa judecătorească, conform dispozițiilor procesual penale referitoare la administrarea probelor.

38. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

39. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Rudel Obreja în Dosarul nr. 2.303/1/2017/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători și constată că dispozițiile art. 172 alin. (9), (10) și (12) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul de 5 judecători și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 noiembrie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

Ținând cont de faptul că evoluția situației epidemiologice la nivel mondial, generată de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, s-a reflectat negativ atât în planul sănătății publice, cât și în plan geopolitic, economic și social,

în considerarea faptului că actualul context epidemiologic, cu rezultat criză sanitară fără precedent, determină statele să acorde sprijin reciproc statelor terțe pentru prevenirea sau rezolvarea unor situații de urgență survenite ca urmare a unor epidemii, pandemii, catastrofe sau dezastre naturale,

având în vedere necesitatea asigurării derulării în condiții de eficiență și eficacitate a activității la nivelul unităților sanitare publice cu paturi, se impune luarea unor măsuri care să asigure un management adecvat al cazurilor spitalizate, concomitent cu asigurarea sustenabilității în furnizarea acestor servicii medicale atât pentru tratarea pacienților diagnosticați cu COVID-19, cât și pentru tratarea pacienților cu alte afecțiuni, indiferent de cazuistică.

Luând în considerare problemele apărute în sistemul de asistență medicală din România la nivelul unui număr însemnat de unități sanitare, cu consecințe directe în calitatea îngrijirilor medicale acordate populației,

în vederea eficientizării, asumării și responsabilizării actului managerial și pentru realizarea unei proporționalități între atribuțiile și responsabilitatea pentru membrii consiliilor de administrație de la nivelul spitalelor publice,

ținând cont de atribuțiile suplimentare care i-au revenit Casei Naționale de Asigurări de Sănătate (CNAS) în perioada stării de alertă, în calitate de principală instituție finanțatoare a sistemului de asigurări sociale de sănătate, în ceea ce privește gestionarea, implementarea și controlul ducerii la îndeplinire a prevederilor Legii nr. 136/2020 privind instituirea unor măsuri în domeniul sănătății publice în situații de risc epidemiologic și biologic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 43/2020 pentru aprobarea unor măsuri de sprijin decontate din fonduri europene, ca urmare a răspândirii coronavirusului COVID-19, pe perioada stării de urgență, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 82/2020, cu modificările ulterioare, precum și a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 3/2021 privind unele măsuri pentru recrutarea și plata personalului implicat în procesul de vaccinare împotriva COVID-19 și stabilirea unor măsuri în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

întrucât principalul rol al consiliului de administrație, ca organ de conducere al CNAS, este de a elabora și a realiza strategia în domeniul asigurărilor sociale de sănătate, iar în actualul context epidemiologic CNAS are și obligația de a aduce la îndeplinire măsurile specifice prevăzute în Strategia de vaccinare împotriva COVID-19 în România, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1.031/2020, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere că actualul context epidemiologic a impus stabilirea unor măsuri pentru a preveni riscul apariției îmbolnăvirilor, se impune, pentru a evita apariția unor situații de natură a îngreuna activitatea la nivelul Colegiului Medicilor din România, completarea cadrului legal, astfel încât activitățile la nivelul organelor de conducere să se desfășoare și prin intermediul mijloacelor de comunicare la distanță.

În acest context, ținând seama de starea de fapt obiectivă, determinată de dinamica evoluției situației epidemiologice naționale și internaționale privind răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, pentru continuarea activităților specifice sistemului de asigurări sociale de sănătate, precum și pentru asigurarea managementului la nivel decizional se impune luarea de măsuri pentru asigurarea și motivarea resurselor umane implicate.

Întrucât măsurile care se impun a fi luate nu suportă amânare, consecințele negative ale lipsei intervenției legislative în regim de maximă urgență constând în îngreunarea activității instituțiilor care au ca principal obiectiv protejarea asiguraților și reprezentarea intereselor acestora,

în vederea asigurării cadrului legal pentru acordarea de ajutoare umanitare de către statul român către alte state, din produsele existente în cadrul rezervei pentru situații speciale a Ministerului Sănătății, precum și acordarea dreptului Ministerului Sănătății de a realiza ajutoare umanitare sau donații către alte state pentru prevenirea sau rezolvarea unor situații de urgență survenite ca urmare a unor epidemii, pandemii, catastrofe sau dezastre naturale,

luând în considerare faptul că toate aceste aspecte vizează interesul public și prin neasigurarea resurselor umane necesare se pot genera vulnerabilități în modul de acțiune a structurilor implicate, acestea reprezentând situații de urgență, extraordinare, ce nu pot fi amânate fără riscul unor disfuncționalități instituționale, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I. — Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 41, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (4), cu următorul cuprins:

„(4) Ministerul Sănătății poate acorda, prin hotărâre a Guvernului, din rezerva ministerului ajutor umanitar cu titlu gratuit sau donație, după caz, instituțiilor sau autorităților cu atribuții în domeniul sănătății din alte state, constând în medicamente, seruri, vaccinuri, dezinfectante, insecticide, dispozitive medicale, tehnologii și dispozitive asistive și alte materiale specifice, pentru prevenirea sau rezolvarea unor situații de urgență survenite ca urmare a unor epidemii, pandemii, catastrofe sau dezastre naturale.”

2. La articolul 187 alineatul (10), literele c) și d) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„c) aprobă măsurile pentru dezvoltarea activității spitalului în concordanță cu nevoile de servicii medicale ale populației și documentele strategice aprobate de Ministerul Sănătății;

d) avizează programul anual al achizițiilor publice întocmit în condițiile legii și orice achiziție directă care depășește suma de 50.000 lei;”

3. La articolul 187 alineatul (10), după litera f) se introduc două noi litere, literele g) și h), cu următorul cuprins:

„g) poate propune realizarea unui audit extern asupra oricărei activități desfășurate în spital, stabilind tematica și obiectul auditului. Spitalul contractează serviciile auditorului extern în conformitate cu prevederile Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare;

h) aprobă propriul regulament de organizare și funcționare, în condițiile legii.”

4. La articolul 282 alineatul (1), litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) doi vicepreședinți;”

5. La articolul 287, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Consiliul de administrație are doi vicepreședinți aleși de consiliul de administrație prin vot secret. Vicepreședinții consiliului de administrație sunt și vicepreședinții CNAS.

(3) Președintele, vicepreședinții și directorul general ai CNAS se suspendă de drept din funcțiile deținute anterior, pe perioada executării mandatului, cu excepția celor prevăzute la art. 292 alin. (1).”

6. La articolul 425, alineatele (2) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Adunarea generală se întrunește anual, în primul trimestru, la convocarea consiliului, inclusiv prin mijloace de comunicare la distanță, și adoptă hotărâri cu majoritate simplă, cu participarea a două treimi din numărul membrilor săi. Dacă la prima convocare nu s-a realizat majoritatea de două treimi, după 10 zile se organizează o nouă ședință, cu aceeași ordine de zi, care va adopta hotărâri cu majoritate simplă, indiferent de numărul membrilor prezenți.

.....
(4) Condițiile și modalitatea de exprimare a votului, prin corespondență sau în format electronic, se stabilesc prin regulamentul electoral.”

7. La articolul 429, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 429. — (1) Consiliul colegiului teritorial, în prima ședință, organizată în termen de maximum 5 zile de la alegere, prin vot exprimat și prin corespondență sau în format electronic, alege biroul consiliului.”

8. La articolul 434, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Adunarea generală națională se desfășoară inclusiv prin mijloace de comunicare la distanță, în ședință ordinară, în trimestrul I al anului în curs. Votul poate fi exprimat și prin corespondență sau în format electronic.”

9. La articolul 437, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Consiliul național al CMR se desfășoară legal inclusiv prin mijloace de comunicare la distanță, în prezența a cel puțin două treimi din numărul reprezentanților stabiliți la alin. (1), și ia decizii cu majoritate simplă de voturi. Votul poate fi exprimat și prin corespondență sau în format electronic.”

10. La articolul 443, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 443. — (1) Biroul executiv al CMR lucrează legal inclusiv prin mijloace de comunicare la distanță, în prezența a cel puțin 3 dintre membrii săi, și aprobă deciziile cu votul a cel puțin 3 membri.”

11. În tot cuprinsul titlului VIII, sintagma „vicepreședinte” se înlocuiește cu sintagma „vicepreședinți”.

Art. II. — Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu cele aduse prin prezenta ordonanță de urgență, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, după aprobarea acesteia prin lege, dându-se textelor o nouă numerotare.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Ilie-Dan Barna
Ministrul sănătății,
Vlad Vasile Voiculescu
Ministrul finanțelor,
Alexandru Nazare

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2021 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2021 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

